

Відокремлений структурний підрозділ
«Марганецький фаховий коледж
Національного технічного університету
«Дніпровська політехніка»

ІНСТРУКЦІЯ №14
з охорони праці для сестри медичної

Марганець

2022

Відокремлений структурний підрозділ
«Марганецький фаховий коледж
Національного технічного університету
«Дніпровська політехніка»

ІНСТРУКЦІЯ № 14
з охорони праці для сестри медичної

1. Загальні положення

1.1. Інструкція з охорони праці (далі – інструкція) є нормативним актом, що містить обов'язкові для дотримання вимоги з охорони праці для сестри медичної.

1.2. Інструкція розроблена відповідно до Закону України «Про охорону праці», на основі НПАОП 0.00-4.15-98 «Положення про розробку інструкцій з охорони праці».

1.3. На посаді сестри медичної може працювати особа, яка досягла 18-річного віку, має неповну вищу освіту (молодший спеціаліст) або базову вищу освіту (бакалавр) за напрямком підготовки «Медицина» та спеціальністю «сестринська (лікувальна, акушерська) справа», пройшла медичний огляд та не має протипоказань до виконання обов'язків за станом здоров'я.

1.4. Сестра медична допускається до роботи після проходження нею вступного інструктажу з охорони праці, виробничої санітарії та пожежної безпеки, первинного інструктажу з техніки безпеки безпосередньо на робочому місці.

Повторний інструктаж на робочому місці проводиться кожні 6 місяців.

При перерві в роботі більше 60 календарних днів, при введенні в дію нових нормативно-правових актів з охорони праці, при зміні умов праці або характеру роботи, при порушеннях працівниками закладу освіти правил техніки безпеки проводиться позаплановий інструктаж.

Інструктажі з охорони праці проводяться особами, на яких покладено ці обов'язки. Результати інструктажів заносяться в «Журнали реєстрації інструктажів з питань охорони праці». Після проходження інструктажів ставляться підписи особи, яка інструктує, та робітника.

1.5. Навчання та перевірку знань з питань охорони праці медсестра проходить 1 раз на 3 роки, навчання з електробезпеки та навчання з пожежної безпеки – щорічно.

1.6. Сестра медична повинна:

- дотримуватися вимог цієї інструкції;
- виконувати правила внутрішнього трудового розпорядку для працівників;
- дбайливо ставитися до інструментів, приладів, медикаментів та спецодягу;
- користуватися спецодягом та засобами індивідуального захисту за призначенням;
- дотримуватися чистоти та порядку на своєму робочому місці;
- один раз на рік проходити медогляд;
- не виконувати вказівок, які суперечать правилам охорони праці;
- знати та виконувати вимоги нормативно-правових актів з електробезпеки, пожежної безпеки, правила користування обладнанням та інструментами;
- негайно сповіщати директору про будь-яку ситуацію, яка загрожує життю і здоров'ю людей, про кожен нещасний випадок, що стався в закладі освіти, або про погіршення стану свого здоров'я;
- надавати першу долікарську допомогу потерпілим від нещасних випадків;
- вміти користуватись засобами індивідуального та колективного захисту, первинними засобами пожежогасіння.

1.7. У своїй діяльності сестра медична повинна володіти знаннями щодо:

- правил зберігання лікарських речовин;
- фармакологічної дії найбільш поширених медичних препаратів, їх сумісності, дозування, методики застосування;
- організації санітарно-протиепідемічного та лікувально-охоронного режимів;
- правил безпеки під час роботи з медичними інструментами і обладнанням;
- правил оформлення медичної документації тощо.

1.8. З метою дотримання правил охорони праці сестра медична повинна:

- неухильно керуватися чинними нормативно-правовими документами, що регламентують діяльність закладів освіти, вимогами інструкцій з охорони праці, пожежної безпеки та електробезпеки, правил внутрішнього трудового розпорядку, які діють в коледжі;
- суворо дотримуватись санітарно-протиепідемічних правил;
- не приступати і не виконувати роботу у стані алкогольного, наркотичного або медикаментозного сп'яніння, у хворобливому або стомленому стані;
- користуватися спецодягом та засобами індивідуального захисту;
- знати місця розташування аптечки, первинних засобів пожежогасіння та вміти користуватися ними.

1.9. Сестра медична повинна знати основні небезпечні та шкідливі фактори, які можуть на неї вплинути під час виконання обов'язків:

- небезпека ураження електричним струмом при користуванні електроприладами;
- небезпека травмування під час користування несправним інструментом, а також при відкриванні ампул;
- небезпека травмування під час надання медичної допомоги постраждалим;
- небезпека ураження слизової оболонки очей у зв'язку з недотриманням інструкцій з користування кварцовими лампами;
- небезпека уражень шкіри і дихальних шляхів при роботі з дезінфекційними засобами.

1.10. Сестра медична має право відмовитися від дорученої роботи, якщо створилася небезпечна ситуація для її життя чи здоров'я, а також життя та здоров'я людей, що її оточують.

1.11. У випадку порушення вимоги інструкції з охорони праці сестра медична несе відповідальність згідно з чинним законодавством України.

2. Вимоги безпеки перед початком роботи

Перед початком роботи сестра медична повинна:

- 2.1. Одягнути спеціальний одяг: медичний халат, шапочку, маску. Спецодяг повинен бути чистим, застебнутим на всі гудзики.
- 2.2. Перевірити приміщення медичного кабінету, впевнитись у справності освітлення та електроприладів.
- 2.3. Уважно перевірити наявність медикаментів та справність медичного обладнання та інвентарю.
- 2.4. Провести провітрювання медичного кабінету.
- 2.5. Ретельно вимити руки з милом чи з застосуванням дезінфікуючих засобів.

3. Вимоги безпеки під час роботи

3.1. Під час роботи сестра медична повинна:

- 3.1.1. Професійно, акуратно та дбайливо застосовувати апаратуру, інструменти, медикаменти.
  - 3.1.2. Використовувати медичне обладнання тільки за призначенням.
  - 3.1.3. При застосуванні медичного обладнання дотримуватися вимог інструкцій заводів-виробників.
  - 3.1.4. Стерилізувати медичні інструменти тільки в спеціалізованому приміщенні.
- 3.2. Для уникнення травмування і виникнення небезпечних ситуацій необхідно виконувати наступні правила:
- не залишати працююче обладнання без нагляду;
  - працювати тільки на справному обладнанні та із справними інструментами;
  - постійно стежити за терміном придатності ліків;
  - дотримуватися правил пожежної безпеки та електробезпеки;
  - не виконувати роботу, яка не входить до обов'язків сестри медичної.

3.3. При роботі з медичним обладнанням необхідно дотримуватися заходів безпеки:

- не підключати до електромережі та не відключати від неї прилади вологими та мокрими руками;
- не порушувати послідовність вмикання та вимикання апаратури;
- не порушувати технологічні процеси;
- не залишати в медичному кабінеті ввімкнені прилади без нагляду.

3.4. Щоб уникнути поранення рук в процесі відкривання ампул, необхідно виконати підпилювання ампули пилкою та відламати носик ампули пальцями, захищеними марлею або ватою.

3.5. Під час роботи сестра медична повинна дотримуватися правил особистої гігієни, правил пожежної безпеки, правил безпечної роботи з інструментами та пристроями, вимог даної інструкції.

4. Вимоги безпеки після закінчення роботи

Після закінчення роботи сестра медична повинна:

4.1. Відключити електрообладнання та електроінструменти, що використовувалися під час роботи, від електромережі.

4.2. Промити і прибрати у відведене місце медичні інструменти та обладнання.

4.3. Привести в порядок своє робоче місце.

4.4. Провести провітрювання приміщення медичного кабінету.

4.5. Зняти спецодяг і покласти його у відведене місце.

4.6. Ретельно вимити обличчя та руки водою з милом.

4.7. Перевірити, чи вимкнені електроприлади, освітлення, чи зачинені вікна.

4.8. Переконатися у відсутності доступу сторонніх осіб у приміщення, де зберігаються медичні препарати, закрити медичний кабінет на ключ.

4.9. Повідомити безпосереднього керівника про виявлені під час роботи недоліки.

5. Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях

5.1. Аварійна ситуація може виникнути у разі: ураження електричним струмом, пожежі, загоряння електропроводки.

5.2. Для гарантування безпеки в аварійних ситуаціях необхідно:

- припинити роботу;
- вжити заходів щодо відключення електроприладів та обладнання від електромережі;

- обмежити доступ сторонніх осіб у небезпечну зону;

- повідомити директора коледжу або заступника директора з АГР;

- якщо є потерпілі, надати їм першу (долікарську) допомогу, за необхідності, викликати швидку медичну допомогу або вжити заходів для транспортування постраждалого в найближчий лікарняний заклад.

5.3. У разі виникнення пожежі:

- негайно повідомити про це пожежну службу за телефоном 101. При

цьому необхідно назвати адресу об'єкта, вказати кількість поверхів будівлі, місце виникнення пожежі, своє прізвище;

- вимкнути електромережу;
- ужити заходів для евакуації людей, гасіння пожежі та збереження матеріальних цінностей;
- повідомити про пожежу директора коледжу або заступника директора з АГР;
- у разі необхідності викликати інші рятувальні служби.

5.4. Правила користування вогнегасником

5.4.1. Вуглекислотні вогнегасники заповнені рідким діоксином вуглецю, яким можна гасити будь-які поверхні на невеликій площі.

5.4.2. Порошкові вогнегасники використовуються для гасіння раптових спалахів рідких, газоподібних та твердих речовин.

5.4.3. Порядок використання вогнегасника:

- Зірвати пломбу.
- Висмикнути чеку.
- Стати до осередку загоряння з навітряної сторони.
- Розтруб або шланг вогнегасника направити в осередок пожежі на відстань не менше 1.5 м.
- Натиснути на важіль (відкрити вентиль) і приступити до гасіння.

5.5. Заходи безпеки при використанні вогнегасника.

5.5.1. Не можна триматися за розтруб вуглекислотного вогнегасника незахищеними руками, оскільки суміш при виході охолоджується до -70°C . Приступаючи до гасіння, необхідно одягнути цупкі рукавиці.

5.5.2. Не варто гасити вуглекислотним вогнегасником одяг, що зайнявся на людині, оскільки вогнегасна речовина призводить до обмороження незахищених ділянок шкіри.

5.5.3. Не можна за допомогою вогнегасника гасити загоряння електрообладнання напругою вище 1000 В.

5.5.4. Після вдалого гасіння пожежі необхідно провітрити приміщення.

5.5.5. Не слід вдихати повітря під час безпосереднього користування вогнегасником, краще затримати дихання на кілька хвилин.

5.6. Порядок дій щодо надання першої долікарської допомоги потерпілим від нещасних випадків.

5.6.1. Перша долікарська допомога при ураженні електричним струмом.

При ураженні електричним струмом необхідно негайно звільнити потерпілого від дії електричного струму, відключивши електроустановку від джерела живлення, а при неможливості відключення – відтягнути потерпілого від струмопровідних частин за одяг або застосувавши підручний ізоляційний матеріал.

При відсутності у потерпілого дихання і пульсу зробити йому штучне дихання і непрямий (зовнішній) масаж серця, звернувши увагу на зіниці. Розширені зіниці свідчать про різке погіршення кровообігу мозку. При такому стані приведення до тями починати негайно, після чого викликати швидку

медичну допомогу.

5.6.2. Перша долікарська допомога при пораненні.

При пораненні необхідно накласти стерильний перев'язочний матеріал на рану і зав'язати її бинтом. Якщо стерильного перев'язочного матеріалу з якоїсь причини немає, то для перев'язки можна використати чисту носову хустинку, чисту полотняну ганчірку тощо. На поверхню ганчірки, що безпосередньо буде накладатися на рану, бажано накапати декілька крапель настоянки йоду, одержавши пляму розміром більше рани, після чого накласти ганчірку на рану. Особливо важливо застосовувати настоянку йоду при забруднених ранах.

5.6.3. Перша долікарська допомога при переломах, вивихах, ударах

При переломах і вивихах кінцівок пошкоджену кінцівку необхідно закріпити шиною, фанерною пластиною, палицею, картоном або іншим подібним предметом. Пошкоджену руку можна також підвісити за допомогою підв'язки або хустки до шиї і прибинтувати до тулуба.

При переломі черепа (несвідомий стан після удару голови, кровотеча з вух або рота) необхідно прикласти до голови холодний предмет (грілку з льодом або чи холодною водою) або зробити холодну примочку.

При підозрі перелому хребта потерпілого необхідно покласти на спину на дошку, дерев'яний щит, ноші тощо та прив'язати таким чином, щоб при транспортуванні тіло залишалось нерухомим. Категорично забороняється саджати потерпілого або ставити на ноги. Якщо поранений знаходиться без свідомості, його необхідно покласти на живіт, підклавши під верхню частину грудної клітки і лоб валики.

При переломі ребер, ознакою якого є біль при диханні, кашлі, чханні, рухах, необхідно туго забинтувати грудну клітку чи стягнути її рушником під час видиху.

5.6.4. Перша долікарська допомога при теплових опіках

При опіках вогнем, парою, гарячими предметами ні в якому разі не можна відкривати пухирі та перев'язувати опіки бинтом.

При опіках першого ступеня (почервоніння) обпечене місце обробити ватою, змоченою етиловим спиртом.

При опіках другого ступеня (пухирі) обпечене місце обробити спиртом або 3 % спиртовим марганцевим розчином.

При опіках третього ступеня (змертвіння шкірної тканини) накрити рану стерильною пов'язкою та викликати лікаря.

5.6.5. Перша долікарська допомога при кровотечі

Для того, щоб зупинити кровотечу, необхідно:

- підняти поранену кінцівку вгору;
- рану закрити стерильним перев'язочним матеріалом, складеним у клубочок, придавити її зверху, не торкаючись самої рани, потримати протягом 4–5 хвилин. Якщо кровотеча зупинилася, то не знімаючи накладеного матеріалу, поверх нього покласти ще одну подушечку зі стерильного перев'язочного матеріалу чи шматок вати і забинтувати поранене місце (з деяким натиском);

- у разі сильної кровотечі, яку не можна зупинити пов'язкою, застосувати стискання кровоносних судин, які живлять поранену область, за допомогою згинання кінцівок в суглобах, а також пальцями, джгутом або закруткою. При великій втраті крові необхідно терміново викликати лікаря.